NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!..
15 MART 1950 SENE 1 SAYI 20

NUHUN Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasî Mizah Dergisi

Kırp babam kırp, ha babam ha...

Af Kanununun kuşa benzetmek istediklerinin resmidir...

Eskişehir'le politika

Eskişehiri sel bastı. Binlerce yurttaşımız evsiz barksızdır. Buna Sarısu - yun yatağının değiştiril - mesi sebep olduğu anlaşılıyor. Yeni yatak, bu kadar suyu alıp almayacağı hesaplanmadan açılmış.

Peki bu işten sorumlu olan kim? Her zaman olduğu gibi falân mühendis, filân fen heyeti deyip geçecek miyiz? Öyle olacağa benzer. Çünkü kim kimden hesap soracak. Oysa ki hükûmet sorumludur bu felâketten.

Hattâ sade hükûmet de değil. Demokratlar, Mil - letçiler, bağımsız milletvekilleri de sorumludur. Bay Nihat Erim, Porsuk barajı tamam, diye demeçte bulunduğu zaman, Mec - liste, işin aslını hiç biri incelemediği için, gık diyen olmadı.

Cumhurbaşkanı Eskişehirin ileri gelenlerile ko - nuşurken, eski bir kaymakam bu felâketi doğuran *yolsuzlukları sayıp* dök - meğe başlayınca, Cumhur başkanı sinirlenerek: «Politika yapma! Sen hangi partidensin?» diye çıkış - mış adamcağıza. Hiç bir partide olmadığı anlaşı - lınca, buz gibi bir hava es miş ama, kimse de çıkıp «Niçin politika yapmıya - cakmışız?» diye sormamış tersine, oradaki Demokratlar sanki mevcudiyet - lerinin başka bir hikmeti varmış gibi, «Valla, billâ

(Devamı 4 de)

Af, affedesiniz kanunu!..

Genel af kanunundan beş on kişi istifade edebilecekti genel olarak... Çok görüldü... Komisyona giderken genişletilecek dendi... Daraltıldı. Affetmemek için meğer o kadar çok sebep varmış ki, hiç sormayın... Komisyona havâle edildi kanun, komisyon da icabına baktı.. . Şurasından kırpalım mı, Kırpalım, hayhay beyefendi... Ya şurasından? Tabiî, Kerem buyurun, ihyâ ediyorsunuz... İbiğini ne yapalım bu kuşun? Kesin beyefendi, aman harika!.. Biraz daha mı beyefendi? Devâm, yaratıyorsunuz üstadım... Kuyruğunu, kanadını? Ne demek, hiç durmayın, boy - nu da, boynunu da, aman ne güzel...

Fakat hukukî mes'elelerin incelikleri vardır, tasarının bu kırpılmış şekli ne genel af demek zor - ca...

Şu halde ne diyelim beyefendi? Geneli bıraka - lımda, af kanunu diyelim beyefendi... Hattâ, daha olmazsa, yanlışlık oldu, şu af kanununu çıkarmaktan bizi affedin diyelim halka.. .Peki bir affedersiniz kanunu çıkarsak, nasıl olur efendim? Bence siyasi mahzurları var... Şu halde üstadım?.. Kolay, bütün cezaları iki misline çıkartırız, olur biter!... (Uzun alkışlar, hayranlık nidâları, yaşasın demokrasi ,yaşasın hürriyet sesleri.)

Yeni basın kanunu

Yeni Basın Kanunu çı - kıyor. Eskisine rahmet o - kutacak. Sakın bu ne perhiz, bu ne lâhna turşusu, demeyin. Bizde demokrasi böyle işte!..

Eskiden İstanbulda baston yalnız frenkler kul - lanırlarmış. Bir arkadaşının baston taşıdığını gö - ren bir Osmanlı diğerine sorar:

— Efendim elinizdeki frenk değneyi değil mi?

Bastonlu zat cevap verir:

— Ben onu Osmanlı ettim de öyle kullanıyorum, der.

Bizimkiler de demokrasiyi «Osmanlı» ettiler de öyle kullanıyorlar, bunda şaşılacak bir şey yok!..

Seylâp

Halk Partili iki millet - vekili arasında:

— Eskişehir seylâbı çok büyük bir felâket oldu!.

— Öyle kardeşim öyle, hiç olmazsa seçimlerden sonra olaydı da, otuz yıllık ihmallerimizden biri şu sırada meydana çıkmasaydı...

Kıbrıs İşçileri NAZIM HİKMET'in Serbest bırakılmasını istiyorlar

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu
Elli Sokağı No: 2. Tel. No: 169
Lefkoşa — Kıbrıs
5 Mart 1950

Nuhun Gemisi Gazetesi Müdürlüğüne,

Sayın Bayım:

Büyük Türk şairi Nazım Hikmetin serbest bırakılması için aşağıdaki mektubu Türkiye B. M. Meclisi Başkanlığına gönderdik. Gönderdiğimiz mektubun bir suretini size gönderiyoruz. Gazete - nizde neşrederseniz minnettarınız olacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına:
ANKARA

Muhterem Efendim,

Türk Milleti Türkiyeden Padişahı ve hilâfeti söküp atmak ve hür bir hayata kavuşmak için 30 sene evvel kanını dere gibi akıttı ve Cumhuriyeti kurdu. Bu suretle istibdadı, irticaı ve sömürgeci-yabancıları vatandan atan Türk milleti başta sevgili Atatürk olduğu halde bir çok yenilikler yaptı. Cumhuriyetten istifade ederek ilimde ve fende yükselmeği bir ödev olarak bildi.

Halbuki bugün dünyada Halk Demokrasilerinin ilerlediği bir zamanda Türk milletinin göz bebeği olan Büyük Şair Nazım Hikmetin Cumhuriyet idaresinin kanunlarına aykırı olarak zındanlara atıldığını görüyoruz ki Kemalist Türkiyenin ceza kanunları buna müsaade etmemektedir.

Nazım Hikmet dünya çapında yüzümüzü güldüren, göğsümüzü kabartan ve bütün Avrupa ediplerinin takdirle andıkları büyük bir şairimizdir, ve Kıbrıs Türk işçileri onunla iftihar etmektedir.

Cumhuriyet idaresinin kanunları böyle bir cezanın kesilmesine müsaade etmediği halde Askeri Mahkeme onu 28 sene 4 ay gibi uzun bir hapis cezasına mahkûm etmiştir ki bu büyük bir adaletsizliktir. Bu adaletsizliği yapanlar, Türk milletinin seve seve kanını dökmüş olduğu maksada

(Devamı 4 de)

İşçi hareketleri

Dalavera çevirmek sırası şimdide hür sendikacılara mı geldi?..

Biz ilk hızına bakarak Hür Sendika hareketlerinin hakikaten işçi lehine gelişeceğini ummuş ve ufak tefek mahzurlarını görmemezlikten gelmiştik.

Fakat gazetemize gönderilen aşağıdaki mektuptan anlaşıldığına göre bu sendikalar da Halk Partisinin metodları ile çalışmaktadırlar. Çok müteessir olduk.

Nuhun gemisi gazetesi yazı işleri müdürüğlüne

8 mart 950 tarihli gazetenizin ikinci sayfasındaki «Hür sendikalar birliği kuruldu» başlıklı yazıyı teessürle okudum. Hakikatte bir «Hür sendikalar birliği» kurulmamış, samimiyetle kurulmasına tevessül edilen bir birliğe bazı açık göz kimseler tarafından kundak sokularak diğer kukla birliğe benzetilmiştir. Şimdi orada işçi haklarının müdafaa edileceğini hiç ummayalım. Nizamnamenin aşağıda izah edeceğim maddelerinden de anlaşılacağı üzere, orada bol bol siyaset yapılacak, nizamname ahkâmı mucibince, patronlara şirin görünmeğe çalışılacak ve ayrıca bir kaç ileri geleni tarafından «Milletvekilliği» hulyaları kurulacaktır.

Bu mevzu, esas itibarile, Tütün işçileri sendikasını ilgilendirir. Fakat bu sendika üyelerinin' işsizlikyüzünden' köylerde ekmek peşinde olmaları dolayısiyle burada bulunmamaları meselenin mesul bir teşekkül ağzından gazetenize izah edilmesine imkân bırakmamıştır. Bununla beraber ben kendim sendikaya dahil bir tütün işçisi ve bu meseleye yakinen şahit olmuş, tartışmalarına karışmış bir kimse olmam dolayısile meselenin aslını gazeteniz vasıtasile tekmil işçiler efkârına duyurmağı vazife telâkki ettim. İşçi meselelerine samimi bir alâka göstermekte olan gazetenizin bu mektubumu neşredeceğine kaniim.

Müstakil kalmış bazı sendika başkanları, bizim tütün işçileri sendikasına müracaat ederek ayrı bir birlik kurmak teklifinde bulundular. Siyasi bir teşekküle dayanmamak kaydile sendikamız bu müracaatı müsbet karşıladı. Bir müddet sonra bize bir nizamname projesi sundular. Tetkik edin, hazırlanın' falân tarihte nizamname için toplantı yapacağız, beğenmediğiniz yer varsa o toplantıda fikrinizi söylersiniz dediler. Nizamnameyi okuduk. beğenilecek bir tarafı yoktu. Nizamnamede işçinin hak ve menfaatlerini koruyacak bir madde bulunmadıktan başka her satırı patronlara şirin görünmek gayesini güden bir zihniyetle kaleme alınmıştı. Nitekim bu zihniyetin sırrını sonradan öğrendik. Nizamnamenin müzakeresine başlanacağı sırada bir arkadaşımız diğer bir sendika başkanına nizamnamenin tütün işçileri tarafından beğenilmediğini ima etmiş. O başkan da arkadaşımızın kulağına fısıldamış:

— Nasıl olur? Nizamnameyi profesör Kesler ile Fındıkoğlu hazırladı. Ama kimseye söyleme...

Bizim tütün işçileri birbirlerine karşı pek sır saklamazlar. Bu lâfın edilişinden bir iki saat sonra bu sır bütün tütün işçilerine malûm oldu. Bu husus malûm olunca da, niçin patronlar tarafına yontan maddelerle dolu olduğu apaçık anlaşıldı. Malûmu âliniz mahut iş kanununun hazırlanmasında bu gibi profesörlerin büyük hizmet(!)leri olmuştur. Ne yapsınlar, işçi lehine iş görmek içlerinden gelmiyor. Menfaat meselesi...

Nizamname projesi beğenilmemiş olmakla beraber, işçi arkadaşlarla yapılan tartışmalar sonunda ,birliğin kurulup yaşatılabilmesi için fazla isteklerde bulunulmamasına, ancak birliğin gayesinden bahseden maddenin işçi lehine tadil ve bazı mahzurlu maddelerin çıkarılması için teklif yapılmasına karar ve topantıya gidecek mümessilimize bu yolda direktif verildi. Yapılan değişiklikler ezcümle şunlardan ibaretti:

1 — Nizamnamenin ikinci maddesinde «milliyetçiliğe ve milli menfaatlere aykırı hareket edemez» diye bir cümle var. Bunun izahını istedik ve; «Bu cümle lâstiklidir. Her tarafa çekilebilir Bu birlik, iktisadi gayeler güden ve Türk vatandaşı olan her işçinin işsiz kalmaması, hayat standardının

(Devamı 4 de)

İstanbul Valisi Ordinaryüs

Prof. Fahrettin Kerim Gökay'ın konuşması

— Her neye Parti gözüyle baksam olur âşikâr
Kılmış cihanı habı gaflet perdesi
Bu koskoca İstanbulu gezip tozmaktır hüner
Nice gözleri mahvetti vilâyet perdesi

Yâni demen o demek değil efendim, ben bendeniz, ben valiniz, mübarek hemşerilerime arzederim ki, bu sene kışı Allahın sayesinde gayet kolay atlattık, bahara çıktık. Ziya Paşanın dediği gibi.

Bir rengi vefa varmı nazar kıl şu sipihrin
Ne rengi neherinde ne şemsü kamerinde.

Sık sık çıkan yangınlar ve bu yangınların çok çalışkan itfaiyemiz tarafından geç söndürülmesi karların erimesine yardım etmiştir. Kendilerine burada alenen teşekkür ederim. Bir çok vatandaşlarımız kar ve kışa dayanamayıp ölmek suretile yardım ekiplerimizin çalışmalarını kolaylaştırmışlardır. Kendilerine teşekkür ederim:

Dehrin ne sefa var acep simü zerinde
İnsan bırakır hepsini hini seferinde

Halbuki maddiyetperest Avrupalılar olsa idi bu dünyada kalmak için ayak direrlerdi. İşte Şarkın üstünlüğü buradadır, sayın hemşerilerim: Öteki dün yayı boylamakta...

Bu vatandaşların arkasından ne ağladım, ne ağladım bilmezsiniz. Fakat bir vali göz yaşlarını dışarıya akıtamaz. Bu yüzden durmadan içime akıttığım gözyaşlarımı hususî yaptırdığım bir sarnıçta topluyorum. Allah göstermesin, bir gün valilikten ayrıldığım taktirde hemşerilerime bu büyük sarnıcı hediye edeceğim ve o zaman hemşerilerim kendileri için ne kadar ıstırap çektiğimi anlayacaklardır.

Asude olam dersen eğer gelme cihane
Meydana düşen kurtulamaz sengi kazadan.

Şimdi size bir müjde vereceğim: Geçen kışı nasıl Allahın sayesinde atlattıksa önümüzdeki yaz mevsimi zarfında çıkacak susuzluk, tifo vesaire gibi dertleri de yine Allahın sayesinde atlatacağımıza dair Başbakandan vaad aldım. Sizleri tebrik ederim. Sayın hemşerilerim.

Allaha tevekkül edenin yaveri haktır.
Naşad gönül bir gönül olur şad olacaktır.

Mensabere zafer! Âmin.

Sayın Neyzenden özür dileriz

18 inci sayımızda İstanbuldan gösterilecek adaylara ait bir şaka yapmış ve üstadımız Neyzen Tevfiği de bu listeye ithal etmiştik. Sayın Neyzen'in ismini diğerlerinin yanında zikretmek suretile onla ra verdiğimiz payeden dolayı okuyucularımızdan ve üstatdan özür diler dileriz.

Nuh çarpıyor: 4b

Nuhtan yediği zılgıtın tesirile, Kadı Müstecabi (Sabık Müstecabioğlu) şu içinde gerçekten başka her şey bulunan gazetesinin son sayısında, daha önce sürdüğü bazı fikir (!) lerin tam zıddını söylüyor. Bazıları imzasız, bazıları çeşit çeşit adlar altında hepsi perişan kafasının mahsulü olan fikirlerinde zaten düzen bulunmayan bu «büyük muzdarib» in büyüklük hırsı ile ortaya attığı saçmalar artık gülünçlüğün de sınırını aşarak acıklı olmaya başladı. Yazılarının kofluğunu örtmek için her iki satırda bir kullandığı «ilim, metod, realite» terimlerine rağmen bazıları bir sinir hastasının sayıklamalarını, bazıları da keyif hâlile söylenen birbirini tutmaz acaiplikleri andırıyor.

Kendisini dev aynasında gören bu zavallı adam bakın bu sefer de ne yumurtlamış: «... bugünkü şartlar altında ancak köy ağaları vasıtasile girebilecek teknik yüzünden toprak üzerinde mutlak bir hâkimiyet ve istismar yaratacak kapitalist nizamın teessüsüne ve bilzarure işsiz kalacak toprak işçisinin, dış kapitalizmi kendine yardıma mecbur edecek iç kapitalist şuurunun şehirlerde inkişaf ettireceği sanayi şubelerinde çalıştırarak istismar edilmesine, bugün memleketimizin içinde bulunduğu şartlar ve realiteler karşısında lâfla mâni olabilmenin imkânsız olduğunu kabul ediyoruz.»

Molla Müstecabinin arkasında yumurta küfesi yok ya! Dün ak dediğine bugün kara, dün kara dediğine bugün ak demek onun için işten bile değil Ama onu ciddiye alan bir kaç zavallı müstesna bu el çabukluklarına inanan yok.

Gazetesinin bir evvelki sayısında Türkiyede yerli kapitalizmin kabiliyetsiz memleketi ileri sanayi devrine kavuşturmaktan âciz, «İkinci Cihan Harbinde bir çakı bile» yapamıyacak kadar beceriksiz olduğunu büyük tavırlar takınarak söylediğini unutan veya unutuldu sanan Marşalcı Soysalist, şimdi de sağdan geri ederek «iç kapitalist şuurunun dış kapitalismi kendine yardıma mecbur edeceğinden» ve sanayii inkişaf ettireceğinden dem vuruyor.

İlâhi Müstecabioğlu!

Gözünü kapayıp, yarada na sığınıp öyle atıyor ki, insanın gülmekten katılası geliyor. Şu «âciz, kabiliyetsiz, beceriksiz iç kapitalizm dış kapitalizmi, yâni inkişafın en son safhasına gelmiş olan inhisarcı, emperyalist Amerikan sermayesini nasıl kendisine yardıma mecbur edecek? Müstecabî Hocanın hazırladığı «ilmi, metodik, realiteden kuvvet» alan muskalarla mı?

Şu yardıma mecbur etmek lâfı da ayrı bir acayiplik: Geri, âciz ve kabiliyetsiz vaziyette olan, ileri, daha kuvvetli olanı yardıma mecbur etmez. Ondan sadece yardım dilenir. Müstecabî Hocanın mızraklı ilmihalinde belki böyle şeyler vardır ama, hiç bir ekonomi kitabında yabancı sermayelere keşkül açarak bir memlekette sanayiin kurulabileceği yazılı değil.

(Devamı 4 de)

Saygı değer bir misafir

Tanınmış avukatlarımızdan bay (M...) dostu bay (H...) e,

— Şikago Tribün gazetesinin sahibi mak Komik hükûmetin resmi dâvetlisi olacakmış, dedi.

Bay (H...) gevrek gevrek güldü.

— Bunu biz yapaydık çanımıza ot tıkarlardı, dedi.

Bay (M...)) hayretle sordu:

— Neden?

— Neden olacak be birader, bu bay Mak Komik geçenlerde Kahirede verdiği bir demeçte, Marşal yardımını politikacıların deve yaptıkları bir siyasi dolandırıcılıktır, dememiş miydi?

Vatan menfaati

Komisyonlarda ve umumi oturumlarda ağzını açtığı görülmemişti. Yalnız susar ve tasdik ederdi.

Bir gün toplantı yerinde kırılmış olan camlardan biri, kendisini rahatsız ettiği halde yine sesini çıkarmadı. Arkadaşları tesadüfen onun sessizliğine takıldılar:

— Canım sen vatanın menfaatine ait hiç bir tek lifte bulunmaz, hiç bir söz söylemez misin; dediler.

O zaman hazret hiddetle ayağa kalktı ve bağırdı;

— Şu kırık camın yaptırılmasını vatanın menfaati namına teklif ediyorum.

Marşal afiş müsabakası

Gazetelerin haber verdiğine göre, Marşal plânının eşsiz başarılarını kutlamak için bir afiş müsabakası açılmıştır. Birinci gelene 500 lira ile Hellen Shepard tarafından bir buse verilecek, Türk - Amerikan kadınlar birliği tarafından da -birinci gelene- boogie-boogie raksı meccanen öğretilecektir. **Bu başdöndürücü mükâ**fatlara dayanamıyan Nuhun ressamları, kutsal sanat yarışmasına katılmağa karar vermişlerdir. Yeni sayımızda birkaç afiş projesi yayınlamakla kıvanç duyuyoruz...

Okuyucularımız beğendikleri afişi bize bildirsinler. En çok beğenileni müsabakaya göndereceğiz Kazandığı takdirde alınacak mükâfat beğenenler arasında dağıtılacaktır. Bu suretle, Nuhun Gemisi okuyucularının Marşal plânından faydalanmalarını temin etmiş bulunuyor.

MARŞAL PLANI

MARCHAL AID

Size hava aldırır...

MARŞAL PLANI

Ve Avrupa

MARŞAL PLANI

MARCHAL PLAN

Battı Balık yan gider Plânıdır.. .

iki jurnalcılık hikâyesi

Biz işittiğimizi jurnal ederiz, isbat etmeğe mecbur değiliz- Paşanın telâşı - Gaz boruları bozuluyor - Talebe jurnalı

Jurnalcılık geleneğimiz Abdülhamid devrine dayanır. Bugünkü plâklı, radyolu Aydınlıların pirleri o devirde yetişmişlerdir.

Zamanın Sadırazamı Kâmil Paşanın hatıralarından aldığımız aşağıdaki parçalar hem okuyucularımıza hoşça vakit geçirtecek hem de eski devrin jurnalcılığı hakkında bir fikir verecektir.

Biz işittiğimizi jurnal ederiz, isbat etmeğe mecbur değiliz

1907 yılında bir akşam üstü... Zavallı vekiller heyeti dağılmış... Sadırazam Kâmil Paşa odasında yalnız... Bir ermeninin kendisini görmek istediği bildiriliyor... Ermeni içeri alınıyor: Ermenilerin gizli hareketleri hakkında hükûmete rapor veren eski bir jurnalcı...

Hafiye Paşa ile başbaşa kalınca anlatıyor:

— Paşam Zaptiye Nezareti Ermeni hafiyelerinden biri sokakta dolaşırken güya konuşarak geçen iki zabitin Sadırazam ile Serasker Paşanın Padişahımızı devirmek teşebbüsünde bulunduklarını söylediklerini işitmiş, jurnal etmiş Bu jurnal Nezaretten Mabeyne takdim kılınmış. Jurnalcıya «Ne için böyle yaptın, bu iyi bir hareket değil» denilmiş ise de yüzsüz hafiye: «Biz işittiğimizi jurnal etmeğe mecburuz isbata mecbur değiliz» diye cevap vermiş.

Paşanın telâşı

Tabiî bu sözler üzerine Paşayı bir telâştır almış. Abdülhamidin ne kadar kuruntulu olduğunu biliyor. Ermeni çıkıp gittikten sonra Sait Paşa ile beraber düşünüp taşınıyorlar, susmağa ve neticeyi beklemeğe karar veriyorlar.

Gaz boruları bozuluyor

Fakat aksilik bu ya, bir kaç gün sonra hava bozuyor, dehşetli bir yağmur yağıyor, her tarafı sel basıyor. Bu arada da (Dolmabahçe) etrafından inen seller Gazhane ile Yıldız arasındaki boruları bozuyor. O zaman saray havagazı ile aydınlatılıyor. Tabii Sarayın her tarafı kap karanlık kesiliyor.

Abdülhamit telâş içinde... «İşte komplo başladı, beni tahtan indirmeğe gelecekler» diye Saray muhafızlarını silâh başı ediyor. Vaziyeti kolaçan etmek için etrafa keşif kolları çıkarılıyor. Tabii bir şey yok..

Fakat nasıl olur? Gazhane idaresi nereye bağlı? Tophane Müşiri kim? Serasker (Ali Sait Paşa) Tamam. Paşa gazları mahsus kestirmiştir.

Bütün Saray ayakta, günlerce taarruz bekler. Tam bu sırada Beşiktaşta Zekiye Sultanın Sarayının selâmlığında bir yangın çıkar. İtfaiye bölükleri, tulumbacılar, asker ve halk yangın yerine toplanır. Abdülhamit Seraskerin bu vesile ile halkı topladığını zanneder.

Yangın esnasında bizzat çalışarak yangının sönmesine yardım eden Serasker Paşa hastalanır ve saray tarafından gönderilen doktorların tedavisi (!) neticesinde Paşa öteki dünyayı boylar.

Talebe jurnalı

Bir başka jurnal daha:

Günün birinde Saraya bir jurnal verilir: (Kâmil Paşa talebei ûlûma (bu günün Üniversitesine muadil olan medrese talebelerine) para dağıtmış.»

Bu sırada Sultan Mahmut Türbesi civarında (Tezveren Dede) türbedarı iki medrese talebesini kandırıyor: «Eğer, Kâmil Paşa bir adam gönderip bizlere beşer mecidice dağıttı, daha da vereceğini vaad etti, derseniz size Padişahtan atıye alırım» diyor.

Türbedar talebelere derslerini iyice ezberlettikten sonra onları alıyor. Saray mensuplarından birinin yanına götürüyor, ve söyletiyor.

Bu zat mal bulmuş mığribî türbedarla talebeleri alıyor doğru Serhafiye Kadri beyin yanına çıkarıyor. Talebeler orada da derslerini okuyorlar. Türbedarın dediği oluyor ve talebelere onar lira ihsan veriliyor.

Hâdiseyi duyan ecnebi gazeteleri Sadırazamın Padişaha karşı komplo tertip etmekte olduğunu yazıyorlar. Abdülhamit günlerce uyku uyumuyor.

Beri taraftan onar lira ihsan alanlar maceralarını ötekine berikine anlatıyorlar. Hikâyeyi işiten ne kadar talebe, müezzin hoca varsa Saraya koşuyor. «Kâmil Paşa bize de para verdi» deyip onar lira ihsan alıyorlar.

Her zaman her yerde namuslu insanlar bulunur. Nitekim bu sırada da iftira ile Padişahtan ihsan alanlardan bir iki talebe nedamet getiriyor. Bir tanesi aldığı ihsandan bir lirasını yediğini itiraf ederek, geri kalan dokuz lirasını iade ediyor.

Bütün bu iftiraların bir kaç kuruş koparmak için uydurulduğu anlaşılıyor, ama Abdüldamid ne olur ne olmaz diye kabineyi değiştirmekten de geri kalmıyor.

Yeni komünistler

Mahalle kahvesinde,

— Gördün mü (A..) bey!.. İngiliz başvekili ile Amerika hariciye nazırının karısı da komünistmiş!..

— Ben imam Ata efendile kurşuncu Pembe hanımın da komünistliklerinden şüpheleniyorum!...

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaş, Senemden mektup aldım.

Mektup aldım ya, heç te iyi değel bu mektup. Kövde hastelik varımış, Senem de hastelenmiş. Önce yürek çırpıntısı başlamış, tutmuş, kirpi yüreğinin kanını sıcağı sıcağına bir gözelce içmiş, faydası olmamış. Derken sırtı sancımış, bu sefer gonşular da var kuhunu elemişler, kızdırmışlar, yatağa sermişler Senemi... Senemin gözleri alka gimin olmuş, gaz yağı içirelim demişler, içirmişler... Gonşular bakmışlar Senem aç, bi kaşık sen koy, bi kaşık ben koyam yağsız bulgur yedirmişler ızıcık... Fayda vermemiş, tatarca sancı başlamış, gonşu garılar soymuşlar Senemi, yüz yaşında gülün çıbığı ilen tenine vurmuşlar, bi o yana vurmuşlar, bi bu yana..

İyicene dövmüşler, fayda vermemiş, tatarca sancı değel ki vermemiş..

Bi gonşu garı kaymakam bacı ,tutmuş, ahlat hoşafı bişirmiş, geçmemiş Senemin boğazından, geçmemiş kardaş... Bademcikleri şişmiş Senemin, kaymakam bacı elini sokmuş Senemin ağzına, bademcikleri öldürmek için, Senem durmamış, durmayınca kaymakam bacı gonşu garıları oturtmuş Senemin üstüne, burnunu sıkınca ağzını açmış Senem... Şep yakmış kaymakam bacının gelini kamışılan boğazına üflemiş....

— Amanın gurtarın! deyi figan eylemiş, ne fayda, Kevrankonmazda değelim ki o cadıları kuyuya atayım!.. Hey gidi Felek, güzelim Senemi oldum olası gıskanırlarıdı, geçti ellerine fidan kızım... Hey gidi günler. Senem ölürse, Rabbena hakkı üçün o garıları tüm kırar, parçalarım... Elden ne gelir, Senem orda, ben burada.

Veli YILMAZ

Eskişehirle politika

(Baştarafı 1 incide)

biz politika yapmıyoruz!» diye direnip durmuşlar.

Böyle konuşmakta mazurdurlar. Demokratların başlarile Halkçılar, aynı zümrenin adamları oldukları için aralarında gerçek bir çatışma, bir çekişme yoktur zaten.

Ama milletin durumu öyle mi ya? O durmadan savaşıyor, yaşayabilmek için. İşsizlik, pahalılık, mesken derdi, hastalık, cehalet sırtına çökmüş.

Oysa ki bu dertlerin ortadan kalkması, halkın daha ileri bir yaşama ve kültür seviyesine u'aşabilmesi için, ayrı ayrı herkesin yaptığı mücadelelerin tarih ilminin ışığı altında düzene konması ve teşkilâtlı bir şekilde hedefe yöneltilmesi lâzımdır ki, bu da »politika»nın tâ kendisidir.

Şu halde söylenenlere boş verip her dâvada, her yerde her zaman politika yapacağız. Eskişehirdeki sel âfeti gibi, bizi milletçe vuran felâketler karşısında ise mutlaka politika yapıp, sorumluların meydana çıkmasını isteyeceğiz.

Unutmayınız ki, politikayı kötüliyenler, halkı politikadan uzaklaştırmağa çalışarak, kendileri de politika yapıyorlar. Gözümüzü açıp onların bu açmazlarına düşmiyelim.

N U H

Nuh çarpırıyor

(Baş tarafı 2 ncide)

Bütün bunları bir tarafa bırakarak bir an için şu kendi kendinin lideri Marşalcı Müstecabioğlunun iddiasını biz de ciddiye alsak da, en yakın tarihî hâdiselerin ışığına tutsak. Bu lâfların ne kadar uydurma, gerçeğe ve ilme aykırı olduğu meydana çıkar. Şöyle ki:

Bir kere işsiz kalarak şehre hücum edecek olan köylülerin (yalnız. Hazre

Bir kere işsiz kalarak şehre hücüm edecek olan köylülerin (yalnız. Hazretin telaffuzundan çekindiği ırgatlar değil, ortakçılar, küçük ve orta toprak sahipleri de dahil) sanayii geliştirmek için bir âmil olacağı yanlış. Değil buğaz tokluğuna, bedava bile çalışmaya razı olacak olan bu köylülerin varlığı yerli, ve hattâ onların teşviki ile, yabancı kapitalistlerin iştihasını çekse bile sermayenin temerküz ve tekniğin çok ilerilemiş olduğu bir devirde, bizim gibi geri kalmış bir memlekette (hele bugünkü gergin vaziyette) büyük bir sanayi kurmak ne işlerine gelir, ne de onlar için kârlıdır. Yabancı sermaye, kendi sanayiine zarar vermiyecek şekilde, ufak tefek, zirat mahsulleri manipülasyonlar gibi, sanayi kursa dahi köyden gelecek olan muazzam işsiz ordusuna iş temin edemiyecektir. Kaldı ki bu işsizler ordusuna, serbest rekabet yüzünden kapılarını kapamış olan yerli sanayiin eski işçileri de katılmış bulunacaktır.

Haydi Hoca Müstecabi sömürgelerin tarihlerinden haberdar değil. Osmanlı tarihini de mi okumadı? Kapitülasyonlar yüzünden yabancı malların rekabetine karşı korunamayıp çöken yerli Türk sanayiinin yerine ,yabancı sermayenin elinde her türlü teminat olduğu halde Türkiyede sanayi kurmadığından, bilâkis her türlü sanayi hareketini önlediğinden de mi haberi yok? Bunun için Belçikalarda dolaşmaya lüzum yoktu. Osmanlıtarihini okuması kâfi idi. Hele şöyle bir de zahmet edip de ağzından düşürmediği Çin tarihine bir göz gezdirmiş olsa idi. Yabancı sermayenin istediği gibi at oynattığı 305 milyonluk Çin 1932 senesinde, 170 milyon Çinlinin aç ve işsiz olduğunu Hındistanda ise 110.000.000 nun iş ve geçim vasıtası bulunmadığını okur. Yabancı sermayenin sanayii ne kadar «geliştirdiğini» anlardı.

Binaenaleyh yabancı sermayenin Türkiyeye geniş mıkyasta (hele böyle bir devirde) geleceğini ve sanayi kurarak işsizlere iş temin edeceğini sanmak için insan ancak bir kadı Müstecabi olmalı. Son zamanlarda bütün milletin ağzına sürülen bu bir parmak «Yabancı Sermaye» balı, sadece Amerikan Emperyalizminin tazyiki ne boyun eğen hâkim çevrelerin bin zahmetle kurduğumuz yerli sanayiin yıkılışını haklı göstermek, işsiz kalan yüz binlerce Türk işçisini avutmak içindir. Tabii bu aldatma kampanyasına müstecabi de dahil...

Sonra Molla Müstecabî bu gelişmeye «memleketimizin içinde bulunduğu şartlar karşısında mâni olabilmenin imkçnsız olduğunu» kabul ediyor. Buna ancak «Aksiyonla» karşı konur diyor. Ne esaslı, ne erkekçe lâf değil mi? Fakat bu «aksiyon» ne vakit biliyor musunuz? Yabancı sermaye gelsin, sanayi kursun, (tabiî böyle bir şey muhal!) sınıf tezatları gelişsin, ondan sonra.... Bugünden «Aksiyonumuz», yabancı sermayeyi desteklemek. Sabık zindancı bugünkü sosyalist» başının Antiemperyalist «Aksiyondan» anladığı bu imiş meğer. Pes!

Emperyalizme karşı açılmış olan İstiklâl savaşımız zamanında acaba sınıf tezatları bugünkünden daha mı keskindi? Bugün Çinde bizimkinden daha mı keskindir?

O halde Müstecabi Niçin ortada emperyalizme karşı kazanılmış ve fakat kaybedilmek üzere olan bir istiklâl davası ve bu istiklâl devrinde gelişmiş olan bir işçi sınıfının bugünkü ölüm kalım dâvası dururken kalkıyor da gelecekte, bugünkü işçi sınıfımızın ölüleri üzerinde yükselecek olan (yukarıda açıkladık ki o da uydurma bir nazariye!) bir işçi sınıfına ümidini bağlıyor?

Bu sualin cevabı kendiliğinden çıkıyor: Sarıksız Hoca eskidenberi olduğu gibi Türk halkının, Türk işçisinin yabancı sermaye ve emperyalizm düşmanlığına ve savaş kabiliyetine inanmıyor bir, büyüklere ve dolayısile Amerikan emperyalizmine dehaletini «sosyalizm» kelimeleri altında saklamak istiyor iki:

Ve sen, Müstecaplızadem, el çabuklukları ile milleti sersemletmeğe çalıştıkca peşini bırakmıyacağız üç.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:
NAHİT ÜSTEMİR
İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3
Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,
ISTANBUL
ABONE ŞARTLARI:
Seneliği: 480 Krş
Altı aylığı: 240 Krş
Dizgi: Anıl Matbaası
Baskı: Dobra Matbaası

Bir yazar alınacak

Gazetemize nasihat dinleyen, uysal ağzı var dili yok, nane molla bir yazar alınacaktır.

İsteklilerin hüsnühal kâğıtları ile birlikte müracaatları.

İşçi hareketleri

(Baş tarafı 2 de)

yükseltilmesi, iş şartlarının düzeltilmesi uğrunda mücadele etmesi gereken bir teşekküldür. Yukarıki cümleyi nizamnamede bırakırsak birliğimiz siyasetle hiçbir suretle alâkadar olmaması lâzımdır. Millî menfaatlere aykırı hareketin esasen ceza kanunlarında yeri vardır. Bundan başka, böyle bir sebep gösterilerek Türk işçileri yakın bir tarihe kadar sendika açmak hakkından mahrum edilmişlerdir. Hülâsa, bu cümle siyasi bir cümledir. İktisadi bir teşekkül olan bu birliğin nizamnamesinde yeri olmamalıdır. Bize fayda değil zarar getirir» dedik.

2 — Nizamnamenin dördüncü maddesinde birliğin gayesi sadece şunlardan ibaret: (Üyesi bulunan sendikaların ahenktar bir tarzda çalışmalarını temin etmek, üyelerinin münferiden yapamadıkları teşebbüslerde bulunmak, İstanbulda ve diğer sanayi bölgelerinde teşkilâtsız iş kollarında sendikaların kurulmasına ön ayak olmak ve sendikalarla üyeleri arasındaki bağlılığın kuvvetlenmesine çalışmak.) Bu satırlar gayelerin bir kısmıdır, devamı vardır, diye belki aklınıza gelir. Hayır, yok. Birliğin gayesi bundan ibaretmiş. Biz, maddenin hiç olmazsa biraz daha genişletilmesini ve aşağıdaki cümlelerin ilâvesini istedik: «Bundan başka Türk işçisinin ekonomik ve kültürel durumunun yükseltilmesi, iş şartlarının düzeltilmesi gayesile ileri memleketler işçilerinin sahip oldukları hakların ve bu arada bilhassa işçiye grev hakkı verilmesi hususunun temini için kanun yolları dahilinde mücadele etmek. İşsizliğe sebep olan âmilleri tesbit ederek alâkadarlara ve efkârı umumiyeye duyurmak ve işsizliğin önü alınmak üzere basını harekete getirmek ve gerekirse mitingler tertip etmek. Hülâsa; işçinin hakındı alınması için lüzumlu enerjik hareketlerde bulunmak.»

3 — Birlikten ayrılmaya dair olan 7 nci maddenin (a) fıkrasında şöyle bir kayıt var: «yabancı bir devletin siyasetine âlet olmama». Bir sendika, değil yabancı bir devletin siyasetine, kendi partilerinin siyasetine dahi âlet olduğu yani, ne çeşit olursa olsun, siyaset yaptığı takdirde zaten kapatılır. Biz dedik ki, iktisadi bir teşekkül olan sendika yabancı bir devletin siyasetine nasıl âlet olabilir? Bu husus ne suretle tesbit edilecek? Bu fıkra sendikalar aleyhine kullanılmağa elverişlidir. Nitekim grev hakkı istemeği bir yabancı propagandası telâkki edenler çoktur. Yarın, sendikaların işçi lehindeki her hareketi yabancı propagandanın tesirine ve yabancı bir devletin siyasetine uygun telâkki ve ilân olunabilir.

Aynı maddenin (b) fıkrasıda şöyle: «Kanunlara aykırı hareket etmek» bir sendikayı kanunlar tecziye eder. Kasden işlenmemiş bir suç ise, ve eğer sendikanın kapatılmasını istilzam etmiyorsa, birlikten çıkarılmasına mahal yoktur.

Yine aynı maddenin (c) fıkrasında (millî birliği bozacak hareketler) diye bir kayıt var. Bunu da pek mânalı bulduk. Bu hareketler nelerdir? Bu hareketlerin millî birliği bozacak mahiyette olduğunu kim tayin edecektir? diye sorduk. Çünkü bu fıkralar sendikalar birliğinin faaliyet serbestliğini daraltır, hasma, kendisile mücadele için silâhı kendi eliyle vermiş olur.

4 — 9 uncu maddenin (a) fıkrasına, iş saatleri ve çalışma şartlarının düzeltilmesi hakkında bir kayıt konulmasını arzu ettik.

Aynı maddenin (1) fıkrasında (işçilerin ferdi randımanlarının arttırılması- diye bir kayıt vardı. Buna karşılık biz, bu fıkranın işçinin aleyhine netice vermesinin çok mümkün olduğunu, bugünkü şartlar içinde ferdi randımanın arttırılması için işçinin daha fazla ve daha sıkı çalışmasından başka çare olmadığını, binaenaleyh bu fıkranın umumiyetle patroncuklarımızın menfaatleriyle ilgili bulunduğunu söyledik ve bu fıkranın adeta onları düşünülerek konulduğu mütaleasında bulunduk. Ve bu madde münakaşa edilirken, patronların mağdur(!) durumlarını daima göz önünde bulunduran Profesör Kesic. ve Fındıkoğlunun sevimli portreleri tekrar hayallerimizde canlandı.

5 — 21 nci madde, Birlik yönetim kuruluna girecek sendika mümessilinden bahseder. Bu maddeye göre, kendi sendikası kongresinde en çok rey alan üye, Birlik yönetim kuruluna girer. «Bunun itiraz edilecek tarafı yok» demeyin. Bu maddenin çok incelikleri var.

Meselâ ben; kendi sendikamın kongresinde en çok rey aldım ve birlik yönetim kuruluna girdim. Nihayet bir insan olduğum için birlikte kendi sendikam aleyhine mârifetler becermeğe başladım. Sendikam beni bir sene değiştiremez. Çünkü en çok rey almış üye benim Belki değiştirebilir; fakat bir sürü masraf yapmak, fevkalâde kongre toplamak gibi külfetli işlere katlanmak lâzım. Bu itibarla ben bir sene mârifetlerime devam edebilirim.

Yahut, yine ben, sendikam kongresinde en çok rey alan bir kimseyim. Çok namusluyum, doğruyum. Kendi sendikam muhitinde faydalı olabilirim Ama birliğe gidersem oradaki cerbezeli kimselerle baş edecek kabiliyetim yoktur. Binaenaleyh ben birlik muhitinde sendikam için fayalı olamam. v.s.

Bu gibi mahzurları düşünerek biz, birliğe gidecek üyenin sendikaca tayinini ve her zaman değiştirilebilmesini tavsiye ettik.

6 — 24 üncü maddenin (f) fıkrasında (sendikalarla ve birlikle işverenler arasında karşılıklı danışma) diye bir kayıt vardı. Bu ne demektir? diye sorduk. Birlik işverenlerle ancak işçilerin taleplerini müzakere edebilir. Bu sahada işverenlere danışacağı bir şey olamaz? dedik. Ve fıkranın işçiler lehine değiştirilmesini istedik.

Aynı maddenin (i) fıkrası şöyle başlıyor: (... snedikalarla işverenler arasında çıkmış olan ihtilâflarda tarafları uzlaştırmağa çalışmak...) Burada birlik işçilerin haklarını koruyan bir işçi teşkilâtından ziyade sendikalarla yani işçilerle işverenler arasında uzlaştırıcı bir mutavassıt rolde görünüyor Halbuki sendikalar birliği her şeyden evvel bir işçi teşkilâtıdır. Her hangi bir ihtilâfta taraflardan biridir. Üçüncü bir şahıs değildir. Vazifesi taraflar arasında uzlaştırıcı rol oynamak ara bulmak olamaz. Eğer birlik bu zihniyetle kuruluyorsa vahim neticeler doğurabilir.

7 — Mali hükümlere ait 39uncu maddeye şöyle bir kayıt ilâvesini, siyasi bir müdahaleyi önlemek düşüncesiyle, istedik: (Siyasi partilerden her hangi birinin gizli veya açık bir şekilde yapacağı yardım kabul edilmez. Siyasi bir partiden para aldığı sabit olan üye hakkında tard kararı verilir.)

Sendikada ve bu işlere aklı eren arkadaşlar arasında yapılan tartışma sonunda nizamnamede yukarıdaki değişikliklerin yapılması hususunun temini için mümessilimize gereken direktif verildi. Görülüyor ki bütün isteklerimizi iki esas üzerinde teksif etmiş bulunuyorduk:

(Sonu haftaya)

Kıbrıs İşçileri

(Baştarafı 1 incide)

ihanet ediyorlar. Kanuna sonradan ilâve edilen madde mucibince Nazım Hikmet yalnız 5 sene hapse mahkûm edilebilirdi ki bu büyük şair 12 senedenberi mahpustadır.

Biz Kıbrıs Türk işçileri Cumhuriyet kanunlarına aykırı olarak Nazım Hikmetin 28 sene 4 ay hapse mahkûm edilmesinden dolayı büyük bir teessür içindeyiz ve mevcut kanuna aykırı hareket ederek böyle bir karar verdiği için askerî mahkemeyi protesto ederiz. Kıbrıs Türk işçileri büyük şair Nazım Hikmetin hemen serbest bırakılmasını zati âlilerinizden istemektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiyede hakikaten bir Demokrasi, Cumhuriyet, idaresi mevcut olduğunu iddia ediyorsa hemen Nazım Hikmetin serbest bırakılması için karar almalıdır.

Işbu isteğimizin yüksek Meclisiniz tarafından yerine getirileceğini ümit eder ve Kıbrıs Türk işçilerinin en derin sevgi ve saygılarını size bildirmeyi bir borç bilirim. Saygılarım'a.

(İmza) Ahmet Sadi Erkurt
Kıbrıs Türk. I. Birlikleri G.Sekreteri